

[Efferstø.]

Forhold. Ministerens Argumentation til Fordel for Lovforslaget er i det hele taget utilstrækkelig. Det afgørende synes at være, at Lovforslaget i det væsentlige stemmer med et Forslag, som Lagtinget har vedtaget. Herom hedder det i de trykte Bemærkninger til Lovforslaget, Side 4, Sp. 1:

„Da dette Forslag er Lagtingets Forslag, har Ministeriet ... anset det for rigtigt at følge dette, der derfor her ved fremsættes.“

Den Støtte, som det paagældende Lovforslag fik i Lagtinget, var dog ikke stor. 12 Medlemmer stemte for det, og 11 stemte ikke. Da Tingets Medlemstal er 23, lykkedes det efter Forretningsordenen lige at knibe Forslaget igennem. De 11 Medlemmer, som ikke stemte, var utvivlsomt Modstandere af Udvalgsflertallets Forslag og Tilhængere af Mindretallets. Hvad det sidste angaar, er der Grund til at fremhæve, at det støtter sig til et Andragende til Ministeriet fra Bestyrelsen for Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, der findes aftrykt som Bilag I.

Den højtærede Minister har ifølge de trykte Bemærkninger til Lovforslaget, Side 4, Sp. 1, søgt at imødegaa Bestyrelsen ved at henvise til en Erklæring fra Tilsynet med Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, der er trykt som Bilag IV. Ministeren har imidlertid her været meget uheldig, da Tilsynets Betragtninger ikke er rigtige. Det hedder i Bilag IV:

„Jeg skal imidlertid tillade mig at henstille, at Ministeriet ikke følger det Forslag, der blev indgivet 18. Oktober 1927 fra Bestyrelsen for Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler gaaende ud paa, at de i Loven af 29. April 1913 § 1 nævnte Aarslevtal som Betingelse for at opnaa direkte Statstilskud for omhandlede Folkehøjskole halveres, thi faar man dette slaaet fast for een af Landets Højskoler, vil det ikke vare længe, før der stilles Krav fra andre med lige saa god Begrundelse.“

Det er de 5 sidste Ord, som er urigtige, thi Ministeriet vil let kunne afvise saadanne Krav, da de vil savne fornøden Begrundelse. Den af Bestyrelsen og Lagtingets Udvalgsmindretal foreslaaede Ordning motiveres nemlig med Rette ved særlige færøske Forhold, og disse kan jo ikke paaberaabes til Fordel for Krav hernede fra.

Ogsaa i en anden Henseende har den højtærede Minister været uheldig med Hensyn til Henviſning til Tilsynets Erklæring, idet der i de trykte Bemærkninger er anført, at Tilsynet kan tiltræde Forslaget fra Lagtingets Udvalgsflertal. Men det har Tilsynet ikke udtalt.

Den højtærede Minister har saaledes mindre heldigt to Gange henvist til Punkter i Tilsynets Erklæring. Men jeg maa tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at Ministeren med Føje kunde have omtalt et tredje Punkt, et sandt Guldkorn, hvormed Erklæringen slutter. Her hedder det nemlig:

„En Folkehøjskole lever ikke længe af offentlige Midler, den lever, som før, af Elever.“

Jeg kan ikke tiltræde Lovforslagets Bestemmelse om, at Adgangen til Tilskud til Højskoler paa Færøerne betinges af Lagtingets Indstilling. Det ses af Sagen, at der indenfor Lagtinget og tillige paa Færøerne i Almindelighed er meget delte Meninger om den paa Færøerne værende Højskole. Man kan nu meget vel tænke sig, at Anskuelserne deroppe med Hensyn til Højskoler ogsaa i Fremtiden bliver delte og tillige skiftende, saaledes at een Anskuelse har Flertal i Lagtinget til een Tid og en anden Anskuelse til en anden Tid. Det kan derfor befrygtes at ville virke uheldigt, at Højskoler paa Færøerne gøres afhængige af Lagtinget, og det er desuden i Strid med Højskolens Frihedside at gøre den afhængig af en lokal Institution.

Som Følge heraf kan jeg ikke tiltræde Bestemmelsen § 1, 1ste Stykke, om, at Tilskud ydes af Statskassen og Lagtingets Kasser i Forening, hvilket desuden ikke kan begrundes ved særlige færøske Forhold, og det er for mig ikke det mindst afgørende. De lovbeſalede Tilskud bør paa Færøerne ligesom hernede ydes af Statskassen alene.

Et særdeles vigtigt Punkt i denne Sag er, at man ikke skaber et Privilegium for nogen Højskole, men gør Konkurrence mulig deroppe, ikke blot paa Papiret, men i Virkeligheden, saaledes at der paa lige Vilkaar kan oprettes Folkehøjskoler paa Færøerne.

Jeg haaber, at jeg kan opnaa Tilslutning i det høje Ting til mine Anskuelser, saa at de fornødne Ændringer i Lovforslaget kan blive gennemført, og det er ogsaa mit Haab, at en Forhandling kan føre til Enighed med den højtærede Minister.

Inden jeg slutter min Tale, vil jeg tillade mig ganske kort at berøre et For-